

PÍSEMNÁ MATURITNÍ PRÁCE

A. ZÁKLADNÍ INFORMACE

Maturitní práce (dále jen MP) je nedílnou součástí ústní maturitní zkoušky z předmětu Psychologie a komunikace (PSK). Žák ji zpracovává ve třetím a čtvrtém ročníku studia. Obhajoba MP tvoří jednu část MZ z předmětu PSK, druhou část tvoří ústní zkouška z témat, schválených ředitelkou školy.

Rozsah MP je deset až patnáct normostran (1 NS je 1800 znaků), tj. cca 18 000-27 000 znaků celkem. Součástí práce jsou **navíc** grafy, obrázky, přepisy rozhovorů, atp.

Zpracování MP má za cíl ukázat, že je žák schopen teoreticky pojednat o vybraném problému z oblasti psychologie či jiném tématu souvisejícím se studovaným oborem, že umí pracovat s odbornou literaturou a teoretické poznatky přiměřeným způsobem aplikovat. Cílem je podpořit dovednost vyhledávání relevantních informací, jejich kritickou analýzu a propojení s praxí.

Zadání, konzultace a odevzdání MP

Téma a cíl MP si volí žák buď sám, nebo po konzultaci s vyučujícím předmětu PSK. Učitel PSK s žákem prokonzultuje vybrané téma. Společně nastíní cíl MP a také cestu, jak MP zpracovat. Po zvolení tématu žák kontaktuje vedoucího práce, kterým může být kterýkoliv pedagog školy určený pro daný školní rok ředitelkou školy.

Během druhého pololetí třetího ročníku studia žák pracuje na zvolení tématu a s vedoucím práce konzultuje osnovu a cíl práce. Název, cíl, seznam titulů doporučené literatury a osnovu MP žák písemně odevzdá učiteli předmětu PSK do konce 2. pololetí školního roku. Splnění tohoto závazku je podmínkou uzavření známky na vysvědčení z třetího ročníku z předmětu PSK.

V prvním pololetí čtvrtého ročníku žák intenzivně pracuje na samotné práci, pravidelně konzultuje s vedoucím práce a řídí se jeho pokyny a doporučeními. Podmínkou uzavření známky z předmětu PSK v prvním pololetí čtvrtého ročníku je téměř finální podoba MP (hotová teoretická část a $\frac{3}{4}$ praktické části MP). Vedoucí práce potvrdí tento fakt učiteli předmětu PSK. Hotová MP bude odevzdána do 28. února příslušného školního roku. Pokud žák MP neodevzdá, nemůže být klasifikován z předmětu PSK ve II. pololetí příslušného školního roku, kdy skládá MZ. Oponentem MP je vyučující předmětu PSK, případně jiný pedagog školy určený ředitelkou. Práci žák odevzdává v digitální podobě do systému Edupage a ve dvou kopiích svázaných kroužkovou vazbou v kanceláři školy.

Hodnocení MP

Práci hodnotí a doporučuje k prezentaci vedoucí MP a oponent. Klasifikuje ji maturitní komise.

Vedoucí a oponent hodnotí zejména

- obsahovou stránku (odborná úroveň zpracování daného tématu, originalita přístupu k tématu a logická stavba textu)
- formální stránku (způsob práce s literaturou, dodržování domluvených citačních pravidel, pravopis, stylistika a typografická úprava textu)
- relevance tématu a jeho zpracování v souvislosti s předmětem psychologie či jiného odborného předmětu souvisejícího se studovaným oborem
- spolupráce s vedoucím práce, plnění termínů atp.

Při obhajobě žák představí pomocí powerpointové prezentace svoji MP. V této části se hodnotí zejména:

- Zpracování prezentace k obhajobě
- Způsob vystupování a vyjadřování se
- Odpovědi na dvě otázky oponenta

Výsledná známka za MP se tak skládá z návrhu hodnocení vedoucího MP, oponenta a samotné obhajoby.

B. POKYNY K OBSAHOVÉ STRÁNCE MP

Základní struktura MP vypadá následovně:

- titulní strana
- čestné prohlášení o samostatném vypracování práce
- poděkování vedoucímu práce
- obsah
- úvod
- vlastní práce členěná do kapitol a podkapitol
- závěr
- seznam literatury
- přílohy

Titulní strana – viz příloha č. 1

Čestné prohlášení o samostatném vypracování práce – viz příloha č. 2

Poděkování vedoucímu práce – vzhled viz příloha č. 3

Poděkování

Poděkování lze formulovat individuálně s důrazem na to, za co konkrétně chcete vedoucímu práce poděkovat. Zde je několik možných návrhů. Poděkování bude vždy umístěno na spodní straně stránky písmem **Times New Roman velikosti 12 zarovnané do bloku**.

Příklady poděkování:

Děkuji vedoucímu [jméno] za podnětné rady, metodickou a odbornou pomoc při zpracování mé maturitní práce.

Rád(a) bych zde poděkoval(a) vedoucímu [jméno] za jeho podnětné rady a čas, který mi věnoval při řešení dané problematiky. Také děkuji všem respondentům, kteří mi poskytli potřebné informace pro zdárné dopracování mé písemné maturitní práce.

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) vedoucímu [jméno] za odborné vedení, podnětné a cenné rady a zapůjčenou literaturu. Poděkování patří i všem respondentům, kteří se trpělivě podíleli na obsahu praktické části mé písemné maturitní práce.

Rád(a) bych poděkoval(a) vedoucímu [jméno] za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích ohledně mé písemné maturitní práce.

Obsah

Je přehledem jednotlivých částí MP – kapitol a podkapitol s uvedením začínajících stran. Při číslování kapitol a podkapitol se užívá zpravidla desetinného třídění. Obsah zpravidla lze automaticky vygenerovat po napsání celé MP.

Úvod

Obsahuje seznámení s problémem, aktuálnost jeho řešení, příp. osobní vztah autora k problému. Dále obsahuje **cíl práce**. Formulace cíle je jasné pojmenování toho, čemu se bude výzkum věnovat. V případě kvalitativního výzkumu budou stanoveny výzkumné otázky a v případě kvantitativního výzkumu očekávané výsledky. Úvod tedy vysvětluje, proč si student zvolil dané téma, co od své práce očekává a co je jejím cílem směrem k čtenáři MP.

Vlastní práce členěná do kapitol a podkapitol

Teoretická část MP obsahuje zejména přehled dosavadního zkoumání daného problému. Vychází z toho, co o tématu píše odborná literatura (knihy, odborné články). Žák poznatky třídí a srovnává pojetí jednotlivých autorů, vymezuje pojmy v návaznosti na cíl a praktickou část MP. V první kapitole žák pojednává o daném tématu obecně. V dalších kapitolách téma více specifikuje až do poslední stěžejní kapitoly, která se už úzce zabývá daným tématem a je vlastně výchozím bodem pro zkoumání v praktické část MP.

Obsahem praktické části je již vlastní výzkum. V kapitole, která se věnuje metodologii, žák opět uvede cíl své práce, jaký druh výzkumu zvolil, jaké použil metody a jak výzkum probíhal. Žák si může zvolit mezi kvantitativním, nebo kvalitativním výzkumem. Postup obou výzkumů podrobně v této kapitole popíše.

V případě **kvalitativního výzkumu** se problém zkoumá více do hloubky. Nejčastěji se volí metoda rozhovoru. Rozhovor je nutno provést s minimálně 2-3 respondenty.

Při kvalitativním výzkumu žák vychází z výzkumného cíle, který si stanovil na začátku své práce. Stanoví výzkumné otázky (3-4). Výzkumné otázky tvoří jádro výzkumného problému. Pomáhají nasměrovat výzkum tak, aby poskytl odpověď na řešení výzkumného cíle. Po gramatické stránce mají podobu tázacích vět. Každou otázku je třeba formulovat jasně. Z těchto výzkumných otázek žák vychází při sestavování otázek do rozhovoru. Otázky v rozhovoru specifikuje a modifikuje tak, aby zjistil co nejvíce informací o tom, jak zkoumaný problém respondent vnímá a prožívá. Průběh rozhovoru je nutné se souhlasem respondenta nahrát a následně doslovně přepsat.

Výsledky rozhovorů žák srovnává a vyhodnocuje v kapitole, která se věnuje analýze rozhovoru. Analýza rozhovorů – žák odpovědi respondentů přehledně seřadí tak, aby mu z tohoto seřazení vyplývaly odpovědi na jeho výzkumné otázky.

Výsledky výzkumu zaznamenává přehledně v textové formě. Doslovný přepis rozhovoru doloží v příloze MP.

Kvalitativní výzkum – příklad

Název práce: *Vliv nemocničního prostředí na hospitalizaci.*

Cíl práce: *Pochopit, jak hospitalizovaný člověk vnímá nemocniční prostředí.*

Hlavní výzkumná otázka: vznikne přeformulováním výzkumného cíle do otázky: *Jak vnímá nemocniční prostředí hospitalizovaný člověk?*

Hl. výzkumná otázka se rozpracuje do 3 výzkumných otázek, které vyplývají z textu teoretické části a jsou předmětem zájmu žáka. Např. z teoretické části vyplývá, že hospitalizovaného ovlivňuje nedostatečná informovanost, nemocniční provoz spojený se ztrátou soukromí a izolace od běžného života.

Nastaví si výzkumné otázky:

1. Jak hospitalizovaný člověk rozumí informacím, které jsou mu podány?
2. Jak se hospitalizovaný člověk orientuje v nemocničním prostředí?
3. Jak při hospitalizaci prožívá izolaci od běžného života?

Ke každé otázce si žák sestaví několik málo otázek k lepšímu pochopení problému či situace, které využije při rozhovoru.

Např. otázka č. 1. Jak hospitalizovaný člověk rozumí informacím, které jsou mu podány?

- Byly vám informace sděleny srozumitelně?
- Jakou formou vám byly sděleny?
- Byl jste schopen si ty informace zapamatovat?

Všechny odpovědi žák zaznamená, může se ještě něco i doptat pro upřesnění. Následně z odpovědí sestaví popis, jak tento konkrétní respondent rozuměl informacím, které mu byly při hospitalizaci podány. Takto žák postupuje i při dalších dvou výzkumných otázkách a vše přehledně zaznamená v textové podobě. Nakonec sestaví z výsledků rozhovoru i odpověď na hlavní výzkumnou otázku: *Jak vnímá nemocniční prostředí hospitalizovaný člověk?* Z této odpovědi bude schopen rozpoznat, zda splnil cíl práce = *pochopt, jak hospitalizovaný člověk vnímá nemocniční prostředí.*

V případě **kvantitativního výzkumu** se sbírají data od více osob. Nejčastěji se volí dotazník.

Dotazník je nutno poslat v takovém množství, aby návratnost byla minimálně 15 osob.

Doporučuje se použít standardizovaný dotazník. V kapitole, která se věnuje výsledkům dotazníkového šetření, je nutno zpracovat zjištěná data do přehledných tabulek, které lze doplnit o grafy.

Pro kvantitativní průzkum se stanovuje **cíl práce**, který musí být formulován tak, aby se dal hodnotit (splnil/a nebo nesplnil/a jsem cíl práce). K cíli práce se u kvantitativního průzkumu formuluje **očekávaný výsledek**. Očekávaný výsledek je předpoklad, jak výsledek průzkumu dopadne. Předpoklad se stanovuje na základě výsledků předchozích vědeckých studií, které jsou uvedeny v literatuře, časopisech apod. Očekávaný výsledek musí být formulován tak, aby byl měřitelný a na konci průzkumu bylo možné konstatovat, zda se očekávaný výsledek **potvrdil**, nebo **nepotvrdil**.

Př.

Téma maturitní práce: Šikana na základní škole

Cíl práce č. 1.: Zjistit, zda se žáci na základní škole setkali se šikanou.

Očekávaný výsledek č. 1: Předpokládám, že **více jak 50 %** žáků bude uvádět, že se na základní škole setkali se šikanou.

Cíl práce č. 2: Zjistit, kdo je nejčastějším cílem šikany na základní škole.

Očekávaný výsledek č. 2: Předpokládám, že **častějším** cílem šikany se stávají žáci s nějakou vadou nebo zvláštností.

Cíl práce č. 3: Zjistit, jaká forma šikany na základní škole je nejčastější.

Očekávaný výsledek č. 3: Předpokládám, že **nejčastější** forma šikany je verbální.

Výsledky šetření u kvantitativního průzkumu se zpracovávají dle pokynů pro zpracování výsledků pro daný standardizovaný dotazník. Jednotlivé položky dotazníku musí být zpracovány do přehledných tabulek. Každá tabulka má své číslo a název. Název tabulky je zkrácena podoba položky dotazníku v oznamovací podobě.

Př. Položka dotazníku zněla: „*Jaké je Vaše pohlaví?*“ potom název tabulky bude „**Pohlaví**“.

Každá tabulka musí mít svoji hlavičku. Výsledky v tabulce se nejčastěji uvádějí prostřednictvím absolutní (n) a relativní četnosti (%) nebo (pokud je to vhodné) pomocí aritmetického průměru. Pod každou tabulkou musí být stručný popis výsledků. Pokud je to vhodné, tabulku může doplnit graf.

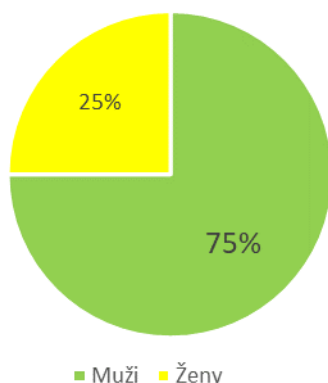
Graf musí být označen číslem a názvem. Grafy se číslují odděleně od tabulek. Typ grafu se volí dle typu dat (položky), které jsou prezentovány. Výsledky v grafu jsou nejčastěji uvedeny prostřednictvím relativní četnosti.

Př.

Tab. č. 1 Pohlaví

Pohlaví	n	%
Muž	15	75
Žena	5	25
Celkem	20	100

V položce dotazníku č. 1 bylo zjišťováno pohlaví respondentů. Z celkového počtu 20 (100 %) respondentů bylo 15 (75 %) mužů a 5 (25 %) žen (viz graf č. 5).

Graf č. 5 Pohlaví

Závěr

Obsahuje zhodnocení provedeného přehledu, analýzy či výzkumu o dané problematice, návrhy a podněty pro další uplatnění práce, kritickou sebereflexi.

Seznam literatury – viz dále, v pokynech k formální stránce MP

Přílohy

MP může obsahovat přílohy, je-li to nutné. Každá příloha je nadepsána, očíslována, případně opatřená odkazem na stranu textu, k níž patří. Řazení příloh odpovídá sledu textu. U dokumentů a fotografií je nutné uvést jejich původ. Přílohy se nepočítají do celkového počtu stran MP.

Další poznámky a doporučení k obsahové stránce

- Je nutné, aby se cíl práce, který uvedete v úvodu, jasně objevil jak v celé práci, tak v závěru. V průběhu celé práce se vztahujte k definovanému cíli.
- Vyvarujte se pouhé kompilaci odstavců z dostupné literatury. Vaše práce by měla být přínosem jak pro vás, tak pro další čtenáře. Nebojte se vlastních úvah a myšlenek (zvláště v úvodu a závěru). Zdroje porovnávejte a komentujte.
- Nebojte se přiznat (nejlépe v závěru práce), že jste někde udělali chybu (kritická sebereflexe), že jste si zvolili příliš náročné téma, že jste nedošli k tomu, k čemu jste chtěli (a samozřejmě proč). Buďte i k sobě otevřeně kritičtí. Navrhněte, co byste příště mohli dělat jinak.

C. POKYNY K FORMÁLNÍ STRÁNCE MP

Formální vzhled textu

- text MP editujte na počítači
- písmo: Times New Roman
- velikost: 12
- řádkování: 1,5
- okraje: levý 4 cm
pravý 2 cm
horní 4 cm
spodní 2-3 cm
- kromě titulního listu a příloh se stránky průběžně číslují
- zarovnání do bloku
- odsazení prvního řádku odstavce 0,75cm
- Hlavní kapitoly se číslují a píší VELKÝM PÍSMEM, ostatní malým. Používá se desetinného třídění (1. RODINA, 1.1 Nukleární rodina). Je dobré každou kapitolu a podkapitolu uvést a shrnout. Mělo by být zřejmé, proč svoji práci členíte do právě vámi vytvořených kapitol. Kapitoly a jejich sled vypovídají o logice a provázanosti vaší MP.

Bibliografie neboli seznam literatury

Použitá literatura (knihy a články) se seřadí podle abecedy (rozhoduje příjmení autora, není-li uveden autor, rozhoduje název díla). Pravidla pro bibliografické údaje jsou rozmanitá, přidrže se proto následujícího vzoru, a hlavně buďte důslední (tj. vždy dodržujte jedna zavedená pravidla uvádění bibliografických údajů). *Kurzívou* se uvádí název knihy nebo časopisu, ne článku. Abyste zamezili zbytečným chybám a překlepům, doporučujeme využívat metodiku citování v MS Word, kterou máte v samostatném dokumentu. V práci využívejte citace dle normy APA 5.

VZOR

knih:

příjmení autora, iniciála křestního jména., *název*. místo vydání, vydavatel rok.
Hartl, P., *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha, Slon 1997.

článek v časopise:

příjmení autora, iniciála křestního jména., *název článku*. *název časopisu*, rok vydání, ročník, číslo.
Mareš, P., Rabušic, L., *Nezaměstnanost v České republice na počátku devadesátých let v regionálním pohledu*. *Sociologický časopis*, 1994, roč. 30, č. 4.

článek ve sborníku:

příjmení autora, iniciála křestního jména., *název článku*. In: příjmení editora, iniciála křestního jména. (ed.), *název sborníku*. místo vydání, vydavatel rok.

Pavlík, Z., Co je to demografie. In: Kalibová, K. (ed.), *Demografie (nejen) pro demografy*. Praha, Slon 1998.

článek z internetu:

příjmení autora, iniciála křestního jména., název článku. *internetová adresa*

Podvodník, V., Jak stáhnout diplomku z webu. *www.kompilace.cz/diplom.htm*

Poznámky:

- 1-3 autoři se uvádějí všichni, je-li jich více, uvádí se první a připojí se „a kol.“ (Rabušic, L. a kol.)
- název díla se píše ve formě, v jaké je uveden v prameni; překlad názvu lze připojit v hranatých závorkách za název uvedený v prameni (On Death and Dying [O smrti a umírání])
- je-li uveden více než jeden název, uvádí se nejvýraznější; jinak první; podtituly se neuvádějí

Doslovná citace

- je nutno uvést celou citovanou pasáž **v uvozovkách**
- při více než pěti řádcích přímé citace je nutno zvolit řádkování 1 a citovaný text z obou stran odsadit
- po citované pasáži je nutno uvést pramen i se stranou, a to dvěma způsoby:

1. přímo v textu za citovanou pasáží:

(jméno autora, rok vydání: číslo strany) (Fromm, 1994: 95)

Při tomto způsobu citací si čtenář dohledá pramen v seznamu literatury. Pokud byste náhodou používali dvě a více prací jednoho autora z jednoho roku, je potřeba tato díla odlišit v bibliografickém údaji o roce vydání takto: 1994a, 1994b, atd. Citace by pak vypadala např. následovně: (Fromm, 1994a: 95)

2. pomocí poznámky pod čarou: za citovanou pasáží se uvede číslo poznámky pod čarou; do této poznámky se uvádí (pozor na pořadí jména a příjmení):

iniciála křestního jména. příjmení autora, *název*. místo vydání, vydavatel rok, číslo strany. P. Hartl, *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha, Slon 1997, s. 17.

- pro citaci paragrafu zákona / vyhlášky platí výše uvedené. Pramen se uvádí následovně:

příklad citace paragrafu:

§ 24 odst. 4 zákoníku práce č. 65/1965 Sb.

příklad citace zákona (vyhlášky atd.):

zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných úředních organizací státní správy

Parafráze

- se nedává do uvozovek, ale je nutno odkázat se na pramen!!!
- není nutné uvádět číslo stránky, ale jestliže se prezentuje nějaký názor / postoj / fakt atd., který nevyplývá z celého díla, ale lze jej nalézt na určité/ých straně/ách, potom tuto/tyto stranu/y uvedeme stejným způsobem jako u doslovné citace (viz výše)
- jestliže neuvádíme číslo strany, pak postupujeme stejně jako u doslovné citace, ale stranu nevedeme; opět jsou možné oba způsoby
- uvádíme-li autora v textu, do závorky uvedeme již pouze rok, popřípadě číslo strany, a to hned za jméno autora použité v textu:
Podle Fromma (1994) můžeme žít ve dvou modech bytí ...
Fromm (1994: 95,96) zmiňuje i Tomáše Akvinského ...

- jestliže citujeme stejnou publikaci několikrát bezprostředně za sebou, lze použít výrazu *tamtéž* + číslo strany

Další poznámky a doporučení k formální stránce

- psaní čísel: jestliže se jedná o statistiky, fyzikální jednotky atd., píšeme číslicí (míra nezaměstnanosti činila 10 %), v ostatních případech číslo vypisujeme (Tuto domněnku jsem dále konzultoval se dvěma odborníky ...)
- pozor na dvojité mezery a mezery před čárkou (... práce , která ...)
- automatické číslování poznámek pod čarou a stránek
- automatická kontrola pravopisu
- Místo výrazů typu „Nyní bych vyjmenoval/a ...“ používejte „Nyní vyjmenuji ...“.
- Snažte se, aby každý odstavec, který napíšete, měl uvozující větu, která by čtenáře informovala o obsahu odstavce, a větu závěrečnou – shrnující. Tyto věty ovšem musí působit jako přirozená součást odstavce. Totéž je vhodné pro jednotlivé kapitoly.
- Je dobré se v jednotlivých kapitolách odvolávat na to, co jste již napsali, tj. odkazovat čtenáře na jiné stránky. Vaše práce pak bude působit uceleným a provázaným dojmem. Těchto odkazů musíte používat samozřejmě s mírou.
- Je lepší používat parafráze než příliš mnoho doslovných citací. Vyvarujte se opisování celých pasáží! Nebojte se s texty zacházet s nadhledem, což je vlastně jedním z kritérií hodnocení MP.

=====

POZOR – jestliže neuvedete pramen, byť i parafrázovaného názoru, postoje, informace, faktu atd., dopouštíte se plagiátorství, což je hodnoceno jako krajně neetické! (v podstatě podvod) !!!

=====

V Brně, dne 21. 4. 2023

Renáta Michálková
ředitelka školy

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA EVANGELICKÉ AKADEMIE

Šimáčkova 1, 628 00 Brno

N á z e v p r á c e

Maturitní práce

Zpracoval:

Datum odevzdání:

Vedoucí maturitní práce:

Oponent maturitní práce:

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*zde doplňte téma vaší práce*“ vypracoval/a samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V (název obce, kde podepisuji)

dne.....

.....

Jméno Příjmení

Příklad poděkování:

Rád(a) bych poděkoval(a) vedoucímu [jméno] za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování mé písemné maturitní práce.